

**TARPTAUTINĖS PASAULIEČIŲ PRANCIŠKONŲ ORDINO TARYBOS (CIOFS)
PREZIDIUMAS**

NUOLATINIO UGDYMO PROJEKTAS

MĖNESINIS DOKUMENTAS

2011 m. kovo mėn. Nr. 15 (Antrieji leidimo metai)

I SKYRIUS: MĖNESIO TEMA

3 tema: Jėzus Kristus, pirmasis ir didysis evangelizuotojas (EN 7-12)

Ewald Kreuzer, OFS komentarai, išvados ir klausimai

Popiežius Paulius VI keliais aiškiais žodžiais mums primena, kaip Jėzus praktikavo evangelizaciją: Jis skelbė „Dievo karalystę“ ir „žmogaus išgelbėjimą“. Šie du Jo žinios raktai yra skirti kiekvienai žmogiškai būtybei. Evangelijos skelbimas, lydymas gausių ženklų, įvykių ir stebuklų, turėjo ir visada turi galimybę pakeisti žmonių širdį ir protą ir atnaujinti jų gyvenimą.

Būdami pranciškonais, mes prisimename kaip giliai Asyžiaus Pranciškus buvo paliestas šių Evangelijos žodžių ir kaip buvo vedamas Šventosios Dvasios savo gyvenimo radikaliame atsivertime.

7. Jėzus, pirmasis evangelizuotojas. Pats Jėzus (Mk 1, 1; Rom 1, 1-3) buvo pirmasis ir didžiausias evangelizuotojas. Jis juo išliko iki galo: iki visiško išbaigtumo, iki savo žemiško gyvenimo aukos. Evangelizuoti: ką tai reiškė Kristui? Tikrai nėra lengva apibendrintai išreikšti prasmę, turinį ar evangelizavimo būdus, kuriais Jėzus tai suvokė ir realizavo. Be to tokios sintezės niekada neišbaigtume. Tad mums užtenka prisiminti keletą esminių požiūrių...

8. Dievo Karalystės skelbimas. Evangelizuotojas Kristus pirmiausia skelbia Karalystę, Dievo Karalystę, tokią svarbią, kad atsiliepus į ją, visa kita „bus pridėta“ (plg. Mt 6, 33). Vien tik Karalystė yra absoliuti ir verčianti reliatyviu visa, kas ne joje. Viešpačiui patiko daugybe įvairiausių būdų nusakyti laimę priklausyti šiai Karalystei, paradoksalią laimę dėl dalykų, kuriuos pasaulis atmeta (Mt 5, 3-12); Karalystės reikalavimai ir jos Chartija (plg. Mt 5-7), Karalystės šaukliai (Mt 10), jos paslaptys (Mt 13), jos vaikai (Mt 18), kiekvieno, laukiančio savo galutinio įžengimo, budėjimas ir ištikimybė (Mt 24-25).

9. Išlaisvinančio Išganymo skelbimas. Kaip savo Gerosios Naujienos šerdį Kristus skelbia Išgelbėjimą, šią didžią Dievo dovaną, kuri yra išlaisvinimas iš visko kas žmogų pavergia, bet ypač tai yra išlaisvinimas iš nuodėmės ir blogio džiaugsmingai pažįstant Dievą ir esant Jo pažintam, Jo regėjime ir būti Juo aprengtam. Visa tai prasideda per visą Kristaus gyvenimą ir galutinai pelnoma jo mirtimi ir jo prisikėlimu, bet turi būti kantriai tuo vadovaujamosi istorijos bėgyje, kad visa būtų pilnai realizuota galutiniam Kristaus Atėjimui, kurio laiką nežino vienas Tėvas (Mt 24, 36; Apd 1, 7; 1 Tes 5, 1-2).

10. Nukryžiuojančios pastangos kaina. Šią Karalystę ir šį Išgelbėjimą, Jėzaus Kristaus evangelizacijos raktinius žodžius, kiekvienas žmogus gali gauti kaip malonę ir gailėstingumą, tačiau tuo pat metu kiekvienas privalo juos užkariauti jėga – jie priklauso smarkiesiems, sako Viešpats (Mt 11, 12; Lk 16, 16) – per nuovargį ir kančią, per gyvenimą Evangelija, per pasiaukojimą ir kryžių, per palaiminimų dvasią. Bet pirmiausia kiekvienas tai užkariaus dėka visiško vidinio atsivertimo,

kurį Evangelija nusako „metanoia“ terminu, radikalaus atsivertimo, gilaus požiūrio ir širdies pasikeitimo, dėka (Mt 4, 17).

11. Nepailstantis skelbimas. Šį Dievo Karalystės skelbimą Kristus pripildė nenuilstamo pamokslavimo žodžiais, kokių iki šiol niekas nebuvo girdėjęs: „Naujas mokslas su galia?!“ (Mk 1, 27); „Visi jam pritarė ir stebėjosi maloningais žodžiais, sklindančiais iš jo lūpų“ (Lk 4, 22); „Niekados žmogus nėra taip kalbėjęs!“ (Jn 7, 46). Jo žodžiai atskleidžia Dievo slėpinį, jo gelmes ir jo pažadą ir tuo perkeičia žmogaus širdį ir likimą.

12. Ženkliai, lydintys evangelizavimą. Bet šis skelbimas lygiai taip pat realizuojamas gausybe ženklų, kurie apstulbina minias ir tuo pačiu jas įtraukia klausyti jo, jį pamatyti ir leisti jo perkeičiamiesiems: ligoniai pasveiksta, vanduo pakeičiamas vynu, duona padauginama, mirusieji atgyja. Ir vienas iš tų ženklų, kuriam jis teikia ypatingą svarbą: mažieji ir vargšai evangelizuojami, tampa jo mokiniais, renkasi „Jo vardą“ į didelę bendruomenę tų, kurie jį įtiki. Nes šis Jėzus, kuris sakė: „Aš turiu skelbti Dievo karalystę“ (plg. Lk 4, 43), yra tas pats Jėzus, apie kurį Jonas Evangelistas kalbėjo, kad jis esąs atėjęs ir privalo mirti „kad surinktų visus išblaškytus Dievo vaikus“ (Jn 11, 52).

Taip jis išbaigia savo apreiškimą, jį įvykdydamas ir užtvirtindamas visais savo paties pasireiškimais, žodžiais ir darbais, ženklais ir stebuklais, o ypatingai savo mirtimi, prisikėlimu ir Tiesos Dvasios atsiuntimu. (plg. Vatikano II Ekumeninio susirinkimo Dogminę Konstituciją apie Dieviškojo Žodžio Apreiškimą, n. 4 : AAS 58 (1966), pp. 818-819).

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijoje

1. Kaip jūs suprantate du raktinius žodžius, Jėzaus panaudotus evangelizacijai: „Dievo karalystė“ ir „Išgelbėjimas“?
2. Kas yra „nauja“ Jėzaus mokyme? Kaip jo žinia gali pakeisti žmonių širdis ir jų likimus?
3. Kaip mes, pasauliečiai pranciškoniai, galėtume liudyti Dievo meilę ir jo gerumą?

II SKYRIUS: BAŽNYČIOS DVASINGUMAS IR SOCIALINĖ DOKTRINA

3 skirsnis iš 3: 2011-ųjų metų Pasaulinė taikos diena

RELIGIJOS LAISVĖ, KELIAS Į TAIKĄ (11-15 sk.)

Br. Amando Trujillo Cano, TOR įžvalgos, išvados ir klausimai

Kovo 7 d. Bažnyčia švenčia šventųjų Perpetuos ir Felicitos, taip pat jų draugų, kurie 203 m. patyrė kankinystę po jų suėmimo *Thurubo minus*, mažame romėnų provincijos miestelyje Afrikoje, atminimą. Penki iš jų buvo jauni katechumenai, prie jų prisijungė jų katechetas, laisva valia atvykęs į Kartaginos kalėjimą. Jų suėmimas ir kankinystė įvyko įsakius imperatoriui Septimijui Severui (193-211 m.), kuris griežčiausiai baudė ir visoje imperijoje draudė atsivertimus į krikščionių ar žydų tikėjimą (Scriptores Historiae Augustae, Severus, 17, 1).

Perpetua (181-203), jauna mama, inteligentiška ir išauklėta, priklausė krikščionių šeimai išskyrus jos tėvą. Felicita buvo Perpetuos tarnaitė. Taip pat ištekėjusi ir savo pirmą vaikėlį pagimdė likus tik dviem dienom iki kankinystės. Per tikėjimą į Kristų jos buvo tapę tikromis seserimis. Penki katechumenai buvo pakrikštyti jų katecheto laike įkalinimo ir buvo aplankyti kitų krikščionių, tuo tarpu kai Perpetuos tėvas bandė ją įtikinti atsisakyti savo tikėjimo ir gelbėti gyvybę.

Visi šie kankiniai, atsisakę garbinti imperatorių tarsi dievą, paliudijo savo tikėjimą į Kristų. Po aršaus antikrikščionio prokuratoriaus Hilario teismo ir nuosprendžio savo kančias jie ištvėrė kantriai ir drąsiai. Perpetua ir Saturus, vienas iš neofitų, laike kalinimo regėjo vizijas, paruošusias juos paskutinei kovai. Tada Perpetua ėmėsi rašyti dienoraštį, nusakantį proceso eigą ir nepaprastas tų dienų patirtis. Prieš savo mirtį jį perdavė vienam krikščioniui, kuris juo papildė visą kankinystės atpasakojimą. Aukos dieną jie buvo nuplakti, po to įmesti į amfiteatrą ir atiduoti laukiniams žvėrimis, stebint didžiulei sulaukėjusiai miniai. Prieš mirtiną kardo kirtį jie apsigėdė paskutiniu taikos pasibučiavimu.

Šventųjų Perpetuos ir Felicitos ir jų draugų atminimas mums primena, kad ankstyvoji Bažnyčia Romos imperijoje du su puse amžių ištvėrė persekiojimus, nes Krikščionys atsisakydavo pripažinti imperatoriaus dieviškumą. Ši laikysena buvo vertinama kaip pasipriešinimas romėnų religijai ir kliūtis tautinei vienybei, pažymėtai ir sutvirtintai imperatoriaus dievinimu. Šie kankiniai ryškiai paliudijo tikėjimą į prisikėlusį Dievą Jėzų iš Nazareto, ir didelę vertybę, kad mus jis pasiekė ir įpareigoja garbinti vien gyvąjį Dievą. Šis paminėjimas puikiai jungiasi su Popiežiaus žinios 2011-ųjų metų Pasaulinei taikos dienai baigiamąja dalimi: „Religinė laisvė, kelias į taiką“.

11. *Dialogas kaip bendrystės paieška.* Šiame 11-ame savo pranešimo 2011-ųjų metų Pasaulinei taikos dienai Benediktas XVI mums sako, jog Bažnyčia dialogas tarp įvairių religijų tikinčiųjų yra svarbus instrumentas bendradarbiauti su visomis religinėmis bendruomenėmis dėl bendrojo gėrio. Pati Bažnyčia, sako jis, neatmeta nieko, kas tikra ir šventa įvairiose religijose, ir cituoja šventąjį Tomą Akvinietį: „visa tiesa, kuri galėtų būti taip įvardinta, ateina iš Šventosios Dvasios“. Bet, sako popiežius, tai nėra reliatyvizmo ir religinio sinkretizmo kelias. Bažnyčia iš tikrųjų „skelbia ir yra pasiruošusi be paliovos skelbti Kristų, kuris yra „kelias, tiesa ir gyvenimas.“ (Jn 14, 6) Šiame kontekste šiais metais švenčiamos dvidešimt penktosios *Pasaulio maldos už taiką dienų* metinės, garbingojo Jono Pauliaus II pirmą kartą sukviestos 1986 m. Asyžiuje, yra vilties ateitimi ženklas, kada visi tikintieji jaučiasi ir realiai tampa teisingumo ir taikos kūrėjais.

12. *Politikos ir diplomatijos moralinė tiesa.* Politika ir diplomatija turėtų apsvarstyti prigimtine moralę ir dvasingumą, atvertus didžiųjų pasaulio religijų, kad atpažintų ir įtvirtintų universalias tiesas, principus ir vertybes, kurie negalėtų būti paneigti, nepaneigiant tuo pačiu žmogaus asmens vertingumo. Būtent tai saugo 1945 m. Suvienytųjų Tautų Organizacijos (dabar – Jungtinių Tautų Organizacija) Chartija, kuri pristato bendrųjų moralinių principų ir vertybių informaciją kaip normas, institucijas ir bendrabūvio sistemas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu. Politikos ir diplomatijos pasaulyje praktiškai pakelti moralinių tiesų lygį reiškia veikti atsakingai, pradedant nuo objektyvaus ir visuminio dalykų pažinimo, ir griauti politines ideologijas, kurios baigia išstumti teisingumą ir žmogaus vertingumą, tai reiškia sudaryti sąlygas tvirtam įsipareigojimui sukurti pozityvų įstatymą pagal prigimtinių ir natūralaus įstatymo nuostatas.

13. *Prieš neapykantą ir išankstinius nusistatymus.* Nepaisant istorijos pamokų ir skaitlingų įvairių individų ir organizacijų pastangų, šiandien pasaulyje dar matome persekiojimus, diskriminaciją, su religija siejamus žiaurumo ir netolerancijos veiksmus. Ypač Azijoje ir Afrikoje pagrindinėmis aukomis tampa religinės mažumos, kurioms draudžiama laisvai praktikuoti jų religiją ar ją keisti, bauginant ir pažeidžiant jų teises bei laisves. Vakarų šalyse priešiškus religijai įgauna labiau sofistines apraiškas, paneigiant istoriškumą, atmetant religinius simbolius, atspindinčius daugumos piliečių kultūrą ir tapatumą. Šias nuostatas dažnai sukelia neapykanta ir išankstinis nusistatymas. Popiežius kviečia didžiųjų pasaulio religijų ir Tautų atsakinguosius lyderius atnaujinti ir pakelti į aukštesnį lygį įsipareigojimus ir religinės laisvės apsaugojimą, ypatingai religinių mažumų, kurios nekelia jokios grėsmės daugumos tapatybei, bet priešingai – yra gera proga abipusiškam kultūrų dialogui ir praturtinimui!

14. *Religinė laisvė pasaulyje.* Kreipdamasis į krikščionių bendruomenes, kenčiančias persekiojimus, diskriminaciją, žiaurumą ir netoleranciją, Popiežius patikino joms savo tėvišką meilę ir palydėjimą malda ir prašo visus atsakinguosius veikti sumaniai ir greitai, kad būtų užbaigtas šiuose regionuose gyvenančius krikščionis kamuojantis ištisinis persekiojimas. Jis drąsina šiuos krikščionis neprarasti narsos, nes Evangelijos liudijimas yra ir visada bus prieštaros ženklų ir priduria: „Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visai šmeižia. Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje.“ (Mt 5, 11-12). Popiežius prašo mus atnaujinti „mūsų prisiimtą įsipareigojimą švelnumui ir atlaidumui, kurių prašome Dievą *Tėve mūsų* maldoje“ ir išreiškia viltį, kad mūsų skausmingos dejonės visada bus lydimos tikėjimo, vilties ir Dievo meilės liudijimo ir kad Vakaruose, konkrečiai Europoje, liausis priešiškus ir išankstiniai nusistatymai prieš krikščionis, norinčius susieti savo gyvenimus su vertybėmis ir principais, išreikštais Evangelijoje.

15. *Religinė laisvė, kelias į taiką.* Popiežius tęsia savo pareiškimą, tvirtindamas: Pasauliui reikia Dievo. Jam reikia etinių ir dvasinių vertybių, universalių ir pasidalintų, ir religija gali suteikti vertingą įnašą jų ieškojime kuriant teisingą ir taikingą socialinę tvarką tautiniu ir tarptautiniu lygiu. Jis taip pat mums primena, kad taika yra Dievo dovana ir tuo pačiu idėja, kurią reikia įgyvendinti ir kuri niekada nebus pilnai užbaigta. Su Dievu susitaikiusi visuomenė yra arčiausiai taikos, kuri nėra

vien karo nebuvimas, kuri nėra vienintelis vaisius karinio ir ekonominio dominavimo, nei tuo labiau melaginga apgaulė ar apsuikrios manipuliacijos. Iš tikrųjų taika yra kiekvieno asmens ir kiekvienos tautos moralinio ir dvasinio apsivalymo ir kultūrinio pakilimo proceso rezultatas, proceso, kuriame pilnai įgyvendinamas žmogaus vertingumas.

Klausimai diskusijoms ir svarstymams Brolijose

1. Aplinkoje, kurioje dažnai lankotės, kokio pobūdžio dialogą girdite tarp skirtingų religijų kovotojų ieškant bendrojo gėrio?
 2. Kaip krikščionys gali pasišvęsti tiesos moralei politiniame ir diplomatiname pasaulyje?
 3. Ką galite jūs, ką gali jūsų Brolija nuveikti, jei jūsų aplinkoje yra persekiojimo, diskriminacijos, žiaurumo bei netolerancijos veikslių religiniu pagrindu?
-